

olisin kaivanut enemmän sisältöä echokardiografian osalta. Sydänprojektiota käsitellään tässä kirjassa vain vatsa-anturia käyttäen subkostaalisen ikkunan kautta ja aihe ”Focused heart echo” jäi valitettavasti mainitsematta.

Tämä ultraääniopas on ainutlaatuinen kirja. Lukija, joka etsii systemaattista, kattavaa katsausta erikoisalamme kaikista ultraäänien salaisuuksista, joutuu pettymään. Sen sijaan kirjoittaja ottaa aloittelijan mukaan jännittävälle matkalle, jonka varrella tämä tutustuu ultraäänien eri käytötarkoituksiin, ja ennen kaikkea – ja se on ehkä tämän kirjan varsinainen tarkoitus – motivoi ja kannustaa häntä ottamaan ultraäänikoneen ja -an-

turin mukaan matkaan. Ennen sitä tietenkin täytyy opiskella, mutta vain ”practice makes perfect”. Kirja on hyvin suositeltava ainakin kaikille, joille ultraäänien käyttö on täysin vieras asia. □

Bodo Wagner

anestesiologian ja tehohoidon erikoislääkäri
Keski-Suomen keskussairaala
bodo.wagner[a]ksshp.fi

Tekstin tarkistus

Timo Kontula

erikoistuva lääkäri, anestesiologia ja tehohoito
Keski-Suomen keskussairaala

CFS:n ja fibromyalgian hoito

Haavisto Maija, CFS:n ja fibromyalgian hoito. Kustantaja oy Finlectura Ab, Helsinki 2010

Fibromyalgiaa sairastavia potilaita tapaa tuosta. Sen sijaan chronic fatigue syndrome eli CFS:n merkitys piti selvittää terveystoimittajasta. Aikakauskirja Duodecim julkaisi vuonna 2006 artikkelin, jonka mukaan krooniselle väsymysoireyhtymälle ei ole määritelty tyypillisiä kliinisiä löydöksiä. Oireyhtymän diagnostiikka perustuu pitkälti anamneesiin. Laboratoriodiagnostiikasta ei juuri ole hyötyä. Keskeisinä löydöksinä ovat yli kuusi kuukautta kestänyt väsymys ja potilaan toimintakyvyn merkittävä aleneminen. Etiologisia tutkimuksia on tehty useilla alueilla, mm immunologian, infektiosairauksien, neuroendokrinologian ja psykiatrian alueilla. Tästä huolimatta taudin etiologia ja patofysiologia ovat edelleen epäselviä. Hoito tähtää oireiden lievitykseen. CFS:n ja fibromyalgian hoidosta kertovan kirjan kirjoittaja on toimittaja, joka kärsii itse CFS-oireista. Kirjoittaja ylläpitää CFS-verkko nimistä sivustoa osoitteessa cfs.gehennom.org. Sivustolta voi tutustua myös kirjoittajan omaan tarinaan.

Teoksen nimi on harhaanjohtava, sillä esipuhetta ja johdantoa lukuun ottamatta se sisältää erittäin ennakkoluulottomasti kootun luettelon lääkaineista. Lääkkeettömiä hoitomuotoja teos ei esitele, vaikka ne olennaisesti liittyisivät otsikon alle. Jokaisen lääkkeen kohdalla on tiivistelmä vaikutusmekanismista ja kooste julkaistuista tutkimuksista tai tapausselostuksista liittyen fibromyalgian tai kroonisen väsymysoireyhtymän hoitoon.

Mukaan on otettu kipulääkärille tuttuun psykoosi-, masennus- ja epilepsialääkkeiden lisäksi lähes kaikki muutkin lääkeaineryhmät aina rokotetta myöten. Lääkkeiden mahdollisia haittoja ei juuri käsitellä.

Viitteet ovat numeroituina tekstissä ja lähteet lääkeaineryhmien lopussa. Kirjan asiasisältöä ei ole lääketieteellisesti tarkistettu ja tämä onkin suuri puute lääkärilukijalle.

Mittavan julkaisumäärän laadun kritisointi jää lukijalle. Tämä lienee ollut tietoinen valinta. Kirjan tavoitteena vaikuttaisi olevan näistä sairauksista laadittujen artikkelien esittely. Kirjoittaja toivoo lääkäreiden tutustuvan näihin Suomessa huonosti tunnettuihin aiheisiin. Teos on tervetullut, mutta vaatii lukijaltaan terveen kriittistä mieltä ja suhteellisuuden tajua. Pidän teosta virkistävänä innoittajana, joka kannustaa etsimään tutkimuksia näistä sairauksista tarkempaa arviointia varten. Toimenkin näkökulma tulee väistämättä mieleen. Ehkäpä kirja poistaa myös potilaiden ennakkoluuloja yleisesti kivunhoitoon käyttämiämme lääkaineita kohtaan. Suosittelen teoksen selailua kipupotilaiden kanssa työskenteleville lääkäreille näkövinkkelin laajentamiseksi. □

Terhi Puhto

erikoistuva lääkäri, Oulun yliopistollinen sairaala,
anestesiologian ja tehohoidon klinikka
terhi.puhto[a]ppshp.fi